

จะเอาห้างหรือนาข้าว

การที่ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่เข้าไปก่อสร้างในตำบลหรืออำเภอของเรา ประชาชนมีสิทธิได้ทราบข้อมูลอะไรได้บ้าง นอกจากรอให้เปิดแล้วไปซื้อของ ผลกระทบต่อชุมชนมีหรือไม่ เราอยากได้หรือเปล่า

หมู่บ้านข้าวได้มีหนังสือถึงเทศบาลตำบลลองครักษ์ เพื่อขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุญาตก่อสร้างอาคารประกอบกิจการห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ เนื่องจากตัวเองเป็นประชาชนอยู่ในพื้นที่ที่จะก่อสร้างดังกล่าว เห็นว่าการประกอบกิจการนั้นอาจกระทบต่อการดำเนินวิถีชีวิตของชุมชนด้านต่าง ๆ เช่น การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคม และสิ่งแวดล้อม จึงขอข้อมูลข่าวสารรวม ๕ รายการ คือ ๑) คำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร ๒) ใบอนุญาตก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร ๓) รายงานการรับฟังความคิดเห็นหรือประชาคม ๔) รายงานการประชุมของเทศบาลตำบลลองครักษ์ เรื่องการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต และ ๕) รายละเอียดข้อบัญญัติส่วนท้องถิ่นที่เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาคารและผังเมืองในพื้นที่ตำบลลองครักษ์ แต่เทศบาลตำบลลองครักษ์มีหนังสือแจ้งปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๗ ต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลใช้สิทธิคัดค้านได้ หมู่บ้านข้าวจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เทศบาลตำบลลองครักษ์มีหนังสือชี้แจงว่า ยังไม่ได้อนุญาตให้ก่อสร้างอาคารเพื่อกิจการดังกล่าว เนื่องจากอยู่ระหว่างหาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรื่องระเบียบกฎหมายและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลข่าวสารทั้ง ๕ รายการ นั้น เทศบาล ฯ มีรายการที่ ๑ เพียงรายการเดียว คือคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร พร้อมเอกสารประกอบส่วนรายการที่ ๒, ๓, และ ๔ ไม่มี เนื่องจากยังไม่มีมีการออกใบอนุญาตก่อสร้างให้ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๕ เป็นรายละเอียดของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง คนทั่วไปหาได้จากอินเทอร์เน็ต หรือเข้าตรวจดูได้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลตำบลลองครักษ์

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒, ๓, และ ๔ เทศบาล ฯ แจ้งว่าไม่มี จึงไม่มีประเด็นให้วินิจฉัย หากหมู่บ้านข้าวไม่เชื่อก็ใช้สิทธิตามมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๓๓ ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารได้ต่อไป ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคารต้องยื่นคำขอรับอนุญาตต่อเจ้าพนักงาน จึงเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับทราบ เพื่อตรวจสอบการขออนุญาตก่อสร้างว่าเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ และการเปิดเผยจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในการปฏิบัติราชการ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๕ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เทศบาล ฯ จะให้สำเนาโดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการถ่ายเอกสารก็ได้ จึงวินิจฉัยให้เทศบาลตำบลลองครักษ์เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้อง ส่วนข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลให้ปกปิดไว้ และรายการที่ ๕ ให้สำเนาข้อมูลข่าวสารโดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมได้

ช่วยกันใช้สิทธิเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองและชุมชนให้มาก ๆ นะครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หากไปได้ครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๙๔/๒๕๖๒) "ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สสร. นะครับ"

บทความ อ. ๑๘/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

เวชระเบียน=คำทดแทน

เลขที่คำวินิจฉัยเรื่องนี้เป็นเลขลงตัวพอดี ประกอบกับเนื้อหาของเรื่องจริงใจให้เขียนก็เลยเลือกมาฝากถึงคุณหมอครับ

นางเสียงดีมีหนังสือถึงโรงพยาบาลอาจสามารถ ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเวชระเบียนของนายเสียงดีเพื่อนำไปประกอบการขอรับค่าสินไหมทดแทน ตามพระราชบัญญัติผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่โรงพยาบาลอาจสามารถ มีบันทึกท้ายคำขอปฏิเสธการเปิดเผยโดยให้เหตุผลว่า ผู้จัดการมรดกก็ไม่ได้รับอนุญาตให้ขอประวัติการรักษาของผู้อื่น ผิดตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ห้ามขอประวัติการรักษาของผู้อื่นที่ไม่ใช่ของตน นางเสียงดีจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โรงพยาบาลอาจสามารถ มีหนังสือชี้แจงเหตุผลการปฏิเสธสรุปว่า การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเวชระเบียนบุคคลดังกล่าวเนื่องจากขัดกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และเป็นความลับส่วนบุคคล ผู้ใดจะนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของบุคคลนั้นโดยตรงหรือมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย แต่ไม่ว่ากรณีใด ๆ ผู้ใดจะอาศัยอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่น เพื่อขอเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพของบุคคลที่ไม่ใช่ของตนไม่ได้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า เวชระเบียนของนายเสียงดีตามที่นางเสียงดีมีคำขอถึงโรงพยาบาลนั้น นางเสียงดีต้องการข้อมูลข่าวสารนี้ไปเพื่อนำไปขอรับค่าสินไหมทดแทน ตามพระราชบัญญัติผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งนางเสียงดีเป็นผู้จัดการมรดกและเป็นผู้สืบสันดานของนายเสียงดีผู้เสียชีวิต จึงมีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลได้ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และการใช้สิทธินี้เป็นการใช้สิทธิแทนเจ้าของข้อมูลไม่ถือว่าเป็นการขอข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพของบุคคลอื่น ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับการเปิดเผยไม่ส่งผลให้นายเสียงดีผู้เสียชีวิตเสียหายแต่อย่างใด ผมให้อ่านข้อพิจารณาของกรรมการวินิจฉัยกันให้ละเอียดเลยครับ เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้โรงพยาบาลอาจสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเวชระเบียนของนายเสียงดี พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นางเสียงดี

เรื่องนี้ฝากทุกโรงพยาบาลเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ทราบด้วย และถือเป็นแนวอ้างอิงการเปิดเผยเวชระเบียนได้ครับ กรณีนี้โรงพยาบาลอาจสามารถปฏิเสธในเบื้องต้นได้ แต่ไม่อาจสามารถไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยได้ครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หรือไปไหนครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๑๐๐/๒๕๖๒)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

บทความ อ. ๑๘/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

แอบดักฟัง

การแอบติดตั้งเครื่องดักฟังคนคุยกัน ไม่ได้มีแค่ในหนังแนว FBI หรือ CIA เท่านั้น มหาวิทยาลัยบ้านเราก็มีด้วย ไปดูเรื่องนี้กันครับ

นายบังเอิญกับเพื่อนรวม ๔ คน มีหนังสือถึงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ขอสำเนาเอกสารการสอบสวน เรื่องที่ทั้ง ๔ คน ได้รายงานการตรวจพบว่า มีบุคลากรของคณะศิลปศาสตร์ จำนวน ๔ คน ได้ลักลอบวางเครื่องบันทึกเสียงไว้ในห้องพักอาจารย์เพื่อฟังการสนทนา รวม ๗ รายการ ได้แก่ ๑) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริง ๒) รายงานการสอบข้อเท็จจริง ๓) บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกร้องเรียน และพยาน ๔) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ๕) รายงานการสอบสวน และแบบ สว.๖. ๖) บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหาทุกราย และ ๗) คำสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทุกราย แต่มหาวิทยาลัยฯ มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) คือจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ นายบังเอิญจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ มีหนังสือส่งสำเนาข้อมูลข่าวสารไปประกอบการพิจารณาสรุปว่า วันหนึ่งขณะที่นายบังเอิญกับเพื่อนย้ายโต๊ะที่นั่งและโซฟาพบกระเป๋าสีแดงรูปแมววางซุกอยู่ด้านหลัง ภายในมีเครื่องบันทึกเสียงกำลังเปิดทำงานอยู่ จากข้อมูลในเครื่องพบว่ามีบุคคล ๔ คน ร่วมกันวางแผนและวางเครื่องดักฟังการสนทนาของนายบังเอิญกับพวก ซึ่งทั้ง ๔ คน มีความเกี่ยวข้องกับรองคณบดีคณะศิลปศาสตร์ในฐานะผู้ได้บังคับบัญชาและญาติ โดยเหตุนี้จะมาจากนายบังเอิญกับพวก ร้องเรียนรองคณบดีคณะศิลปศาสตร์ต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณ จึงได้มีการขอสำเนาเอกสารการสอบสวนจำนวน ๗ รายการ แต่มหาวิทยาลัยฯ ปฏิเสธเพราะเห็นว่า การสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จ เป็นเอกสารที่คณะกรรมการสอบสวนใช้ประกอบการพิจารณา หากเปิดเผยอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริง และรายการที่ ๔ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ นายบังเอิญกับพวก เป็นผู้มีส่วนได้เสียสมควรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตน จึงเปิดเผยให้ทราบได้ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒, ๓, ๕, ๖ และ ๗ มหาวิทยาลัยฯ แจ้งว่ายังไม่แล้วเสร็จ จึงเห็นควรไม่เปิดเผยให้ทราบในขณะนี้ จึงวินิจฉัยให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๔ ส่วนรายการที่ ๒, ๓, ๕, ๖ และ ๗ ให้ยกอุทธรณ์

มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หาหรือไปได้อย่างไร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘
www.oic.go.th (ที่ สค ๗๑/๒๕๖๒) “ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

บทความ ๑๓/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

รอชี้แจง แต่ขาดเอกสาร

เรื่องนี้ใช้กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิของตัวเอง ที่อาจเกิดการผิดพลาดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ ช่วยได้แค่ไหน ไปดูครับ

นายอ่วมขณะดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลเมือง ได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดปทุมธานี ขอสำเนาหนังสือขอความเห็นชอบให้พักราชการพนักงานเทศบาลที่ถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง แต่จังหวัดปทุมธานีแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พร้อมชี้แจงเหตุผล ประกอบสรุปความว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) นายอ่วมจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เรื่องเป็นมาอย่างไร ?

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ จังหวัดปทุมธานีมีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาสรุปว่า นายอ่วมขณะดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลเมือง นายหนึ่งผู้อำนวยการกองช่าง นายสองนักผังเมืองชำนาญการ และนายสามวิศวกรโยธาชำนาญการ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ได้ตรวจสอบโครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. ป้องกันคลื่นน้ำท่วมหน้าวัดสระบัว ปรากฏว่าดำเนินโครงการโดยมิชอบ และควบคุมการก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ ทำให้ราชการได้รับความเสียหาย จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง นายกเทศมนตรีพิจารณาให้สั่งพักราชการเฉพาะรายผู้อุทธรณ์คือ นายอ่วมเพื่อรอฟังผล และเพื่อให้เกิดความยุติธรรมก็ให้นายอ่วมชี้แจงข้อเท็จจริงได้ ต่อมานายอ่วมมีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารเรื่องให้พักราชการดังกล่าว แต่จังหวัดปทุมธานีปฏิเสธ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า หนังสือเทศบาลเมือง เรื่อง ขอความเห็นชอบให้พักราชการพนักงานเทศบาลที่ถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และนายอ่วมเป็นผู้มีส่วนได้เสีย สมควรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเอง ข้อมูลข่าวสารตามคำขอนี้เปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้จังหวัดปทุมธานีเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องตามที่นายอ่วมมีคำขอ

เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เรื่องนี้เป็นแนวทางครับว่าจะใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ปกป้องสิทธิของตนเองอย่างไร เพราะผมได้รับคำถามว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายนี้หรือไม่ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หาหรือไม่ได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๓๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๑๐/๒๕๖๒)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”